

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

09.06.2016

Херсон

№ 2/78-рк/к

ПАТ «Енергопостачальна
компанія «Херсонобленерго»

вул. Пестеля, 5, м. Херсон, 73003

Про вжиття заходів щодо усунення
причин та умов вчинення дій,
що мають ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративною колегією Херсонського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення) за результатами розгляду звернення

гр. Дікала М. І. від 20.04.2016 (вх. №2-28/29-Д від 20.04.2016) щодо незаконних , на його думку, дій ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» у вигляді неправомірного нарахування його матері Дікал Надії Іванівні (проживає за адресою вул. Набережна, 45, с Садове, Білозерський район, Херсонська область) суми 4650,34 грн за використану електричну енергію у лютому 2016 року, встановлено наступне.

ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» (код ЄДРПОУ 05396638) (надалі – Товариство, енергопостачальник) є юридичною особою, має самостійний баланс, розрахунковий та інші рахунки в установах банків, печатки із своєю назвою, штампи, бланки та інші реквізити, необхідні для здійснення операцій з предметом статутної діяльності.

Основні види діяльності (КВЕД) – постачання (35.12) та розподілення електроенергії (35.13). Споживачами послуг виступають населення та суб'єкти господарювання.

Тобто, надаючи платні послуги, Товариство здійснює господарську діяльність та у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

Відповідно до Статуту (затвердженого загальними зборами акціонерів, протокол від 10.04.2014 №20) ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» здійснює свою діяльність на підставі Статуту та ліцензій, зокрема: ліцензії від 13.05.2011 серії АГ №500320 – на передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами, виданої Національною комісією регулювання електроенергетики України (НКРЕ); ліцензії від 13.05.2011 серії АГ №500321 – на постачання електричної енергії за регульованим тарифом, виданої НКРЕ.

Товариство здійснює діяльність з постачання електричної енергії за регульованим тарифом на території Херсонської області, де розташовані власні місцеві (локальні) електричні мережі.

За результатами дослідження, здійсненого відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05 березня 2002 року №49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 1 квітня 2002 року за №317/6605, з метою з'ясування підстав для визнання монопольного становища ПАТ «ЕК «Херсонобленерго»

відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», встановлено наступне.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» від 20.04.2000 №1682-III (із змінами) (надалі – Закон) природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції, внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути змінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

Згідно із статтею 5 цього Закону, розподіл електричної енергії (передача електричної енергії місцевими (локальними) електромережами) відноситься до сфери діяльності суб'єктів природної монополії.

Відповідно до абзацу 27 підпункту 1.2 пункту 1 Правил користування електричною енергією, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики України від 31.07.1996 №28, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 02.08.1996 року за №417/1442 (далі по тексту - ПКЕЕ) електропередавальна організація - суб'єкт господарювання, який отримав ліцензії НКРЕ на право здійснення підприємницької діяльності з передачі електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами або який отримав ліцензію НКРЕ на право здійснення підприємницької діяльності з постачання електричної енергії за регульованим тарифом, що здійснює свою діяльність на закріпленій території.

ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» згідно з ліцензійними умовами, визначеними НКРЕ, є підприємством, яке передає електричну енергію місцевими (локальними) електричними мережами та є постачальником електричної енергії за регульованим тарифом на території Херсонської області.

Отже, ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» займає монопольне становище на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом у територіальних (географічних) межах Херсонської області, де розташовані діючі місцеві (локальні) мережі ПАТ «ЕК «Херсонобленерго», з часткою 100 відсотків.

Взаємовідносини між громадянами та енергопостачальниками визначено Законом України «Про електроенергетику», Правилами користування електричною енергією для населення, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.1999 року №1357 (надалі - ПКЕЕН). Зазначені Правила є обов'язковими для виконання всіма споживачами і енергопостачальниками незалежно від форм власності.

Відповідно до пункту 3 ПКЕЕН, споживання електричної енергії здійснюється на підставі договору про користування електричною енергією між споживачем і енергопостачальником, що розробляється енергопостачальником згідно з Типовим договором про користування електричною енергією і укладається на три роки. У разі виникнення питань, можливі шляхи вирішення яких не обумовлені договором, сторони керуються цими Правилами та законодавством.

Відповідно до частини 6 статті 24 Закону України "Про електроенергетику" енергопостачальники, що здійснюють постачання електричної енергії на закріпленій території, не мають права відмовити споживачу, який розташований на цій території, в укладенні договору на постачання електричної енергії.

Відповідно до пункту 9 ПКЕЕН споживання електричної енергії без приладів обліку не допускається, крім випадків, передбачених цими Правилами.

Також зазначеними Правилами визначено зокрема наступне:

- у разі виявлення зовнішнього пошкодження приладу обліку, зриву пломби або його несправності в роботі споживач зобов'язаний негайно письмово повідомити про це енергопостачальника (п.14).;

- пошкоджені прилади обліку, а також прилади обліку із зірваними або пошкодженими пломбами підлягають експертизі, що проводиться комісією у складі представників енергопостачальника та територіальних органів Держспоживстандарту або

спеціалізованими організаціями (підприємствами), які мають право на проведення відповідної перевірки, із залученням представників Держспоживстандарту.

Експертиза приладу обліку, який належить споживачу або за збереження якого він відповідає, здійснюється у присутності споживача. За результатами експертизи складається акт (п.15).;

- у разі сумніву споживача у правильній роботі приладу обліку він може звернутися до енергопостачальника для проведення експертизи. Після оплати споживачем вартості робіт енергопостачальник протягом 20 днів проводить експертизу.;

- у разі пошкодження, втрати або неправильної роботи приладу обліку з вини споживача він відшкодовує вартість перевірки, ремонту або встановлення нового приладу обліку (п.17).

В інших випадках перевірка, ремонт або заміна пошкодженого чи втраченого приладу обліку здійснюється за рахунок енергопостачальника або організації, яка відповідає за збереження приладу обліку.

Відділенням встановлено, що ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» з Дікал Н.І. укладено договір від 02.04.2004 №2255030 «Про користування електроенергією» та на подвір'ї (в опломбованому щитовому ящику) встановлено прилад обліку електричної енергії (лічильник) типу ЦЕ6803В №62817915.

12.02.2016 Дікал М. І. (представник інтересів Дікал Н. І.) звернувся до енергопостачальника із заявою щодо підозри на вихід з ладу приладу обліку, незгоди з показниками, проханням провести розрахунок за електроенергію по середньодобовому споживанню і провести заміну приладу обліку.

17.02.2016 ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» в телефонному режимі було повідомлено Дікалу М. І. про заміну приладу обліку та про передачу старого лічильника типу Ц36803В №62817915 на експертизу (акт обстеження від 17.02.2016).

На показники лічильника типу ЦЕ6803В №62817915, зафіксовані актом обстеження від 17.02.2016, ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» 10.03.2016 споживачу надано рахунок на сплату 4650,34 грн за спожиту електроенергію у лютому 2016 року.

Таким чином, споживачу нараховано значну суму коштів за використання електричної енергії по показникам приладу обліку без отримання результатів експертизи.

За результатами експертизи лічильника типу ЦЕ6803В №62817915, проведеної 31.05.2016 Херсонським науково-виробничим центром стандартизації, метрології та сертифікації, складено акт від 31.05.2016 №1039503, яким зафіксовано, що зазначений лічильник є непридатним до експлуатації.

За умов існування економічної конкуренції на ринку, необхідною ознакою якої, відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», є можливість вибирати споживачами між кількома продавцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку, така поведінка ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» в частині нарахування споживачу значної суми коштів була б неможливою.

За наявності альтернативи споживач мав би можливість відмовитись від таких послуг Товариства та обрати іншого виконавця послуги, який діяв би в межах та на підставі чинного законодавства України.

Таким чином, дії ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» у вигляді нарахування споживачу оплати за спожиту електричну енергію у лютому 2016 року за показниками приладу обліку, який експертизою визнано непридатним до експлуатації, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом, що може призвести до ущемлення інтересів споживача, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи наведене, на підставі статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», адміністративна колегія Херсонського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

РЕКОМЕНДУЄ:

Публічному акціонерному товариству «Енергопостачальна компанія «Херсонобленерго» (код за ЄДРПОУ 05396638) вжити заходів щодо припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом проведення споживачу перерахунку оплати за фактично використану електричну енергію у лютому 2016 року.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду особами, яким вони були надані.

Про результати розгляду рекомендацій необхідно повідомити територіальне відділення у десятиденний строк з дня їх отримання з наданням копій відповідних документів.

Адреса для надання відповіді: **м. Херсон, пр-т Ушакова, 47, 73000; e-mail: khs@amcu.gov.ua; факс: (0552) 31-60-29, 49-82-01.**

Згідно з частиною 3 статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умов виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито необхідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова територіального відділення -
голова адміністративної колегії

В. П. Василенко